

Arkkitehtuurikilpailu

Autismin kirjo, suunnittelu- ja ideakilpailu – Kotkan Otsonkadun kutsukilpailu

ARVOSTELUPÖYTÄKIRJA

Sisällysluettelo

1.	Kilpailun järjestäminen.....	2
1.1	Kilpailun toimeenpanija, tarkoitus ja luonne.....	2
1.2	Kilpailun osallistujat.....	2
1.3	Palkinnot	2
1.4	Palkintolautakunta.....	2
1.5	Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen	3
1.6	Kilpailun vaiheet	3
1.7	Kilpailuehdotusten saapuminen	3
1.8	Palkintolautakunnan kokoukset	3
	Kilpailun tausta ja tavoitteet.....	4
1.9	Kilpailun tausta.....	4
1.10	Kilpailualue ja lähiympäristö.....	4
2.	Kilpailun tavoitteet ja arvosteluperusteet.....	5
2.1	Kilpailun tavoitteet.....	5
3.	Yleisarvostelu	6
3.1	Kilpailun tavoitteiden toteutuminen	6
4.	Ehdotuskohtainen arvostelu	7
4.1	Puusta Pidemmälle	7
4.2	Otsonpesä.....	8
4.3	Koti metsässä.....	9
4.4	Piiri	10
5.	Kilpailun tulos	11
5.1	Kilpailun tulos.....	11
5.2	Palkintolautakunnan suositukset.....	11
5.3	Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus.....	12
5.4	Nimikuorten avaus	13

1. KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

1.1 Kilpailun toimeenpanija, tarkoitus ja luonne

Kilpailun järjestettiin ARAn aloitteesta niin, että varsinaisena kilpailun järjestäjänä oli Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carea. ARAN ohella yhteistyötahoina kilpailussa olivat YM, Kehitysvammaliitto, Autismi- ja aspergerliitto, Safa sekä Kotkan kaupunki. Rinnakkaisina kilpailuina järjestettiin myös kilpailut Seinäjoen kaupungin ja Kotkan kaupungin Hovinsaaressa sijaitsevan tontin kanssa.

Kilpailu järjestettiin kutsukilpailuna, jonka osallistujamäärä oli rajoitettu. Osallistujat valittiin osallistumishakemusten perusteella.

Kilpailun tarkoituksena oli ensisijaisesti löytää uusia innovatiivisia rakentamisen ja tilankäytön ratkaisuja, joissa kiinteistö palvelee mahdollisimman hyvin autismin kirjon henkilöiden toimimista arjen eri tilanteissa.

1.2 Kilpailun osallistujat

Kilpailukutsu julkaistiin 29.11.2012 Kotkan kaupungin ja ARA:n internet-sivulla.

Kilpailuun valittavalta työryhmältä edellytettiin motivoituneisuutta, innovatiivisuutta sekä kohderyhmän asiantuntemusta.

Osallistujat valittiin vähimmäisehdot täyttävien hakijoiden joukosta.

Osallistumishakemusten määräaika oli 13.12.2012, johon mennessä saapui 26 hakemusta. Palkintolautakunta valitsi kilpailuun osallistumaan 4 työryhmää.

1.3 Palkinnot

Palkintoina jaetaan kilpailuohjelman mukaisesti yhteensä 28 000 euroa (alv 0%) seuraavasti:

Kullekin kilpailuun kutsutulle ja hyväksytyyn kilpailuehdotuksen jättäneelle kilpailijalle maksetaan palkkiona 7000 € (alv 0 %) kustakin ehdotuksesta. Palkkiot maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kautta. SAFA vähentää palkkioista 10% kilpailijoiden valitseman arkkitehtituomarin palkkiota ja muita kuluja varten. Voittajan palkkio on osa suunnittelusopimusta.

1.4 Palkintolautakunta

Palkintolautakuntaan kuuluivat:

Päätuomari Markku Hedman, SAFA, osallistujien valitsema päätuomari

Timo Laine, Kastek Oy, toimitusjohtaja

Anu Romppainen, sosiaalipalvelujen johtaja Carea

Päivi Friman-Eronen, asumispalvelujen suunnittelija, Carea

Leila Hietala, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA

Jarkko Puro, kaavoitusarkkitehti, arkkitehti

Milla Räsänen, vt. vammaistyön johtaja, Kotkan Kaupunki

Sanna Tiitinen, projektipäällikkö, Autismi- ja Aspergerliitto ry, Kyllin hyvä tuettu elämä - projekti

Susanna Hintsala, koulutus- ja vaikuttamisyksikön johtaja, Kehitysvammaliitto ry

Martti Polvinen, rakennuttamisjohtaja, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus

Saara Nyssölä, erityisasiantuntija, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus

Sampo Vallius, arkkitehti, SAFA, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus

Marja Kallio, RealCase Oy, arviointiryhmän sihteeri

1.5 Kilpailun säännöt ja kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailussa noudatettiin kilpailuohjelmaa ja Suomen Arkkitehtiiton (SAFA) kilpailusääntöjä (www.safa.fi).

1.6 Kilpailun vaiheet

Kilpailu alkoi 17.12.2012 ja päättyi 22.2.2013, jolloin kilpailuehdotukset oli jätettävä.

Kilpailijoilla oli oikeus esittää kilpailuohjelmaa koskevia kysymyksiä 10.1.2013 mennessä. Määräajassa esitettiin molempien kaupunkien kilpailuihin yhteensä 39 kysymystä, joihin palkintolautakunta antoi vastaukset yhteisesti sähköpostitse. 24.1.2013.

1.7 Kilpailuehdotusten saapuminen

Kilpailun päättymisaikaan mennessä toimitettiin tai jätettiin postin tai kuljetusliikkeen toimitettavaksi 4 kilpailuehdotusta:

- 1 Puusta Pidemmälle
- 2 Otsopesä
- 3 Koti metsässä
- 4 Piiri

1.8 Palkintolautakunnan kokoukset

Palkintolautakunta kokoontui kerran 4.3.2013 Kotkassa.

KILPAILUN TAUSTA JA TAVOITTEET

1.9 Kilpailun tausta

Autismi on yleiskäsite lukuisille diagnosoiduille oireyhtymille kuten esim. Aspergerin, Rettin ja Kannerin oireyhtymä, joiden ilmenemismuodot ovat hyvin moninaiset - puhutaan autismin kirjosta. Autismin kirjon henkilö voi olla vaikeasti kehitysvammainen ja tarvita jatkuvaa tukea kaikissa arjen perustoiminnoissa tai älyllisesti lahjakas ja valmistella väitöskirjaansa yliopistossa, mutta tarvita silti tukea opiskelussa, arjen askareista selviytymisessä, sosiaalisissa vuorovaikutussuhteissa ja esim. työllistymisessä.

Valtion rahoittamien erityisryhmille tarkoitettujen asuntokohteiden hankesuunnitelmien käsittelyssä ja asiantuntijoiden kanssa käytyjen keskustelujen perusteella on muodostunut käsitys, että autismin kirjon tuntemus ja autismin kirjon henkilöille tarkoitettujen asuntokohteiden laatu- ja laajuusseikkoihin liittyvä tietous ”kentällä” on erittäin niukkaa ja että mm. asumisratkaisuissa on merkittävästi parantamisen varaa. Autismi-asiantuntijoiden käsityksen ja kokemusten mukaan tarkoituksenmukaisilla ja autismin kirjon henkilöille heidän omista lähtökohdistaan suunnitelluilla ja toteutetuilla tila-, ympäristö- ja erilaisilla itsenäistä asumista tukevilla tekniikkaratkaisuilla on merkittävä vaikutus heidän elämänlaatuunsa ja yhteiskunnan toimintoihin osallistumiseensa.

Em. lähtökohdista syntyi ARAssa ajatus suunnittelukilpailujen järjestämisestä tavoitteena sen kautta löytää aiempaa parempia ja tarkoituksenmukaisempia asumisratkaisuja autismin kirjon henkilöille.

1.10 Kilpailualue ja lähiympäristö

Kilpailun kohteena oli korttelin 047-0205 tontti 0002. Se sijaitsee Otsolan kaupunginosassa. Tontti rajautuu puistoalueeseen, Otsonkatuun ja pientalomaisesti kaavoitettuihin naapuritontteihin, joista toinen on rakennettu. Tontti on pinta-alaltaan 6830 m² ja sille saa rakentaa tehokkuudessa 0,35 kaksikerroksisia rakennuksia.

Rakennusalue on kaavan mukaan vapaasti valittavissa.

2. KILPAILUN TAVOITTEET JA ARVOSTELUPERUSTEET

2.1 Kilpailun tavoitteet

Kilpailun tavoitteena oli ensisijaisesti löytää uusia innovatiivisia rakentamisen ja tilankäytön ratkaisuja, joissa kiinteistö palvelee mahdollisimman hyvin autismin kirjon henkilöiden toimimista arjen eri tilanteissa.

Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet olivat:

Tiloille ja ulkoalueille asetettavat vaatimukset, jotka on esitetty asumisen kriteereinä:

- miten rakennettu kokonaisuus tukee autismin kirjon henkilön yksilöllistä elämää kotona huomioiden kohderyhmän erityistarpeet
- esteettömyys ja erityiset tekniset ratkaisut

Tilojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus:

- monikäyttöisyys ja muunneltavuus asuintilojen elinkaaren aikana muille autismin kirjon henkilöille
- integroituminen ja synergian löytyminen muiden asukkaiden ja ympäristön kanssa autismin kirjon lähtökohdista
- materiaalien kestävyyttä ja turvallisuutta arvioidaan kohderyhmän mukaisesti
- tilojen monikäyttöisyys

Ulkoarkkitehtuuri ja soveltuminen ympäristöön:

- arkkitehtoninen kokonaisuus ja laatu erityisesti suunnitteluratkaisun liittyminen nykyiseen ympäristöön ja viereisiin kohteisiin
- suunnitteluratkaisu ja sen toteuttamiskelpoisuus

3. YLEISARVOSTELU

3.1 Kilpailun tavoitteiden toteutuminen

Ehdotukset edustivat erilaisia kaupunkirakenteellisia ja -kuvallisia ratkaisuvaihtoehtoja. Kahdessa ehdotuksessa kortteli jakaantuu selkeästi kahteen erilliseen osaan. Kahdessa muussa tavoitteena on sen sijaan yhtenäinen korttelikokonaisuus. Ehdotukset poikkesivat myös rakennuksen perusratkaisun osalta. Kahdessa ehdotuksessa autismin kirjon asunoyksikkö muodostuu rivitalomaisesta rakennuksesta. Yhdessä ehdotuksista ratkaisu perustuu sisäpihan ympärille kiertyvään ja pohjamuodoltaan suorakaiteiseen rakennusyksikköön. Yksi ratkaisusta esittää tuomariston yllättäneellä tavalla neljän paritalon ja niihin liittyvät yhteistilat sisältävän rakennuksen piirimäisen muodostelman.

Autismin kirjon asumisen kehittämisen näkökulmasta ehdotukset tuottavat arvokasta uutta tietoa. Erityisesti kahteen parhaaksi arvioituun ehdotukseen sisältyy uusia ja kehittämiskelpoisia ratkaisumalleja ja ideoita. Kokonaisuutena tarkastellen kilpailun taso oli vaihteleva. Kaikki ehdotukset vastaavat tehtävässä asetettuihin erityishaasteisiin asiallisella tavalla, mutta ehdotuksissa on selkeitä eroja laadussa. Palkitun ja kunniamaininnan saaneen ehdotuksen osalta kilpailun anti tukee autismin kirjon uusien asumisratkaisujen kehittämistä onnistuneesti.

4. EHDOTUSKOHTAINEN ARVOSTELU

4.1 Puusta Pidemmälle

Ehdotuksen kaupunkirakenteellinen ratkaisu on selkeä ja yksityiskohdissaan onnistuneesti jäsenneily. Paikoitus ja sen yhteydessä olevat koko aluetta palvelevat varasto yms. tilat on sijoitettu alueen koilliskulmaan yhtenä selkeärajaisena yksikkönä. Autismin kirjon asuntoryhmä sijaitsee omana yksikkönään tontin kaakkoiskulmassa ja muu asuminen vuorostaan luoteiskulmassa. Jäljelle jäävään aurinkoiseen ja suojaiseen lounaiskulmaan sijoittuu asukkaiden yhteiskäytössä oleva ja toiminnallisesti monipuolinen piha-alue. Kaupunkikuvallisesti alueesta muodostuu rauhallinen ja yhtenäinen. Eri asuinrakennusten koordinaatiston muutokset sekä eroavaisuudet massoittelussa ja julkisivuissa elävöittävät aluetta onnistuneesti.

Autismin kirjon asuntoryhmän osalta tilojen keskinäistä hierarkiaa, asukkaan yksityisyyden mahdollisuuksia, kontaktien muodostumisen tapaa sekä asunnon muunneltavuuden mahdollisuuksia on tutkittu konseptin tasolla monipuolisesti. Asuntoryhmä muodostaa sisäpihällisen umpikorttelin. Kokonaisuuden mittakaava on sopivan pienipiirteinen ja ihmisläheinen. Asuntoryhmän sisäosien ratkaisussa korostuu yhteisöllisyys, suojaisuus ja intiimi tunnelma. Yhteistilat sijoittuvat sisäpihan ja sitä kiertävän arkadiikäytävän varteen rakennuksen pohjoislaitaan. Yhteisöllisen keskiosan vastapariksi asunnot on sijoitettu kehään sisäpihan ympärille. Yksityiset asunnot suuntautuvat ulospäin ja niihin liittyy asuntoparin yhteisoleskelutila.

Esitetty perusratkaisu on selkeä ja looginen. Autismin kirjon asumisen näkökulmasta siihen sisältyy myös heikkouksia. Konseptin tasolla kehitetyt teemat eivät kaikilta osin toteudu. Yhteiset tilat, sisäpiha ja käytävätilat ovat kaikki lasipintaisten seinärakenteiden rajaamia ja siten niissä tapahtuva toiminta on esteettä kaikkien nähtävillä. Kilpailun ja myös ehdotuksessa esitetyn selostuksen tavoitteena oleva tilojen hierarkisuus ja siirtymisen tapahtumat ovat yksiulotteisia. Suunnitelma herättää myös epäilyjä tulevien asukkaiden kannalta ei-toivotusta pakotetusta yhteisöllisyydestä ja laitosmaisesta tarkkailusta. Ei ole itsestään selvää, että esitetty yhteinen oleskelutila naapurin kanssa toimisi. Seurustelu on suotavaa, mutta se voi johtaa myös tarpeettomalla tavalla arkielämää hankaloittaviin kohtaamisen ongelmiin.

Asunnot ovat kohtuullisen toimivia ja niihin sisältyy runsaasti erilaisia muunnelmia ja vaihtoehtoisia ratkaisuja. Esimerkiksi asuntoparin yhteistila voidaan ottaa toisen asunnon käyttöön tai sen avulla voidaan muodostaa perheasunto. Muuntelumahdollisuudet ovat yksinkertaisia, toimivia ja realistisia. Asunnot sisältävät valitettavan paljon ikkunattomia tiloja. Edes rakennuksen kulmissa ei mahdollisuutta avoimempaan ikkuna-aukotukseen ole hyödynnetty. Asunnot ovat myös joiltain osin ahtaita, esimerkiksi apuvälineiden käytön kannalta.

4.2 Otsonpesä

Ehdotuksen kaupunkirakenteellinen ratkaisu perustuu korttelin jakamiseen kahteen selkeästi toisistaan erottuvaan osaan. Pohjoispuolelle sijoittuvat ympäröivää rakentamista muistuttavat ja yhtiömuotoisesti toteutettavat pientalot. Autismin kirjon yksikerroksinen ja rivitalotyypinen rakennus sijoittuu pientalojen eteläpuolelle alueen lounaiskulmaan ja puiston laitaan. Kerroskorkeuden asteittainen madaltuminen kohti etelää ja rakennusten katonlapeiden suuntaus luovat alueelle yhtenäistä kaupunkikuvallista ilmettä. Tästä huolimatta autismin kirjon asuminen ja pientalot ovat selkeästi sekä toiminnallisesti erillisiä että massoitteellisesti toisistaan eroavia. Paikoitus on keskitetty alueen itälaitaan. Kaupunkirakenteellinen ratkaisu ei ole paras mahdollinen. Eri asumismuodot erottuvat tarpeettoman paljon toisistaan. Autismin asuntoryhmän yhteinen piha-alue jää ikävästi rakennuksen koillispuolelle. Julkisivut ovat asialliset.

Autismin kirjon asuntoryhmä – Otsonpesä – on perusratkaisultaan hyvin yksikertainen. Asunnot sijaitsevat L-kirjaimen muotoisen rakennuksen ulkolaidalla suuntautuen kohti puisto sekä aurinkoisia ilmansuuntia. Tässä suhteessa asunnoista aukeavat näkymät sekä asuntokohtaiset ulkotilat ovat viihtyisiä. Rakennuksen sisälaidalla sijaitsee yksi yhtenäinen yhteistilavyöhyke, joka on esitetty jaettavaksi ja muunneltavaksi. Käynti asuntoihin on joko yhteistilavyöhykkeen kautta tai asuntokohtaisen pihan puolelta. Ratkaisu ei ole autismin kirjon asukkaiden näkökulmasta erityisen onnistunut. Yhtenäinen hallimainen tila on vaikeasti käytettävissä, se on tilankäytöltään tuhmailevaa ja se luo ei-toivottua laitospaistua tunnelmaa. Yhteistilan käytön eri mahdollisuuksia ei ole esitetty. Yhteisen saunaosaston kuistin avautuminen kohti koillista, päälähestymissuuntaa ja pientaloja on selkeä virhe.

Käynti asuntoon tapahtuu lämpimän kuistin kautta. Kuistilta on vuorostaan käynnit niin asuinhuoneisiin, kylpyhuoneeseen kuin myös asuntokohtaiselle pihalle. Kuisti elävöittää asuntoratkaisua onnistuneella tavalla. Toisaalta, kuisti on kustannustehokkuuden näkökulmasta kallis ja oletettavasti melko vähäiselle käytölle jäävä tila. Autismin kirjon asumisen kannalta pohjaratkaisu on melko tavanomainen ja myös jossain määrin ongelmallinen. Apuvälineiden käyttö arvioitiin hankalaksi johtuen esimerkiksi keittiön ja kylpyhuoneen ahtaudesta. Lisäksi Autismin kirjon näkökulmasta arjen toimintojen pohdinta on jäänyt vajavaiseksi, muun muassa funktioiden löytymisen toivottiin olevan selkeämpää. Kokonaisuutena ehdotusta vaivaa tavanomaisuus ja uusien ratkaisumallien tai ideoiden puute.

4.3 Koti metsässä

Ehdotus jakaa korttelin kahteen selkeästi toisistaan erottuvaan osaan Autismin kirjon rakennus sijoittuu polveilevana L-muotoisten asuntojen muodostamana jonona alueen pohjoislaitaan. Muu asuminen sijoittuu alueen lounaiskulmaan reunustaen korttelin etelä- ja osin myös länsilaitaa. Keskelle jää yhteinen piha-alue. Paikoitus on keskitetty alueen itälaitaan. Kaupunkirakenteellinen ratkaisu on hajanainen ja eri asuntotyypit turhan erillisiä. Autismin kirjon asuntoryhmän yhteistilojen avautuminen kohti Otsonkatua ei ole onnistunut ratkaisu. Asuntoryhmän julkisivut ovat sen sijaan kiinnostavat ja elävät. Asuntoja erottavat väriseinät ovat toimiva ratkaisu.

Autismin kirjon asuntoryhmän perusratkaisu on kaavamainen. Samanlaisena toistuvien asuntojen pohjoispuolella on samanlaisten lähiyhteistilojen, aputilojen ja aulavaraston ketju. Ratkaisu ei sovellu autismin kirjon asukkaille. Se on perusluonteeltaan vanhanaikainen ja laitosmainen. Kahden asunnon yhteyteen sijoitettu lähiyhteistila on toiminnallisesti jäykähkö ja tilankäytöltään tuhmaileva ratkaisu. Henkilökunnan neuvottelu ja toimistotilat sijaitsevat liian keskeisesti ja korostavat ei-toivottua laitosmaista tunnelmaa.

Yksittäisten asuntojen suunnittelu on pääpiirteissään taitavaa. Ratkaisussa korostuvat monikäyttöisyys ja muunneltavuus sekä asuntojakauman, huonetilojen käytön että kalustamisen tasoilla. Asuntojen ja huonetilojen muunneltavuus on kohtuullisen yksinkertaisesti toteutettavissa. Kalusteiden muunneltavuus perustuu vuorostaan modulaarisen kalustejärjestelmän hyödyntämiseen. Muunneltavuus on sinällään kannatettavaa ja tarpeellista. Haasteellista on kalustejärjestelmien tekninen monimutkaisuus sekä sen käyttökelpoisuus pitkäaikaiseen asumiseen tarkoitettussa kohteessa. Asunnon muunneltavuuden kehittämisen osalta ehdotus on kuitenkin kilpailun parhaimmistoa. Toisaalta osassa asunnoista avautuvat näkymät ovat tiukkaan ahdetusta massoittelusta johtuen kovin rajoitettuja, jopa ahtaita.

4.4 Piiri

Ehdotuksen kaupunkirakenteellinen perusratkaisu on onnistunut. Korttelin pohjois- ja itälaidalla sijaitsevat kaksikerroksiset asuintalot reunustavat korttelin keskelle sijoittuvia autismin kirjon asumiseen tarkoitettuja yksikerroksisia paritaloja sekä niihin liittyvää yhteistilat sisältävää rakennusta. Muu asuminen muodostaa toimivan sekä melu- että pienilmastollisen suojan korttelin keskiosan asumiselle. Kaikki asunnot avautuvat aurinkoisiin ilmansuuntiin sekä vehreisiin ja avoimiin näkymiin. Muun asumisen yhteydessä on omat piha-alueet. Autismin kirjon asuinrakennuksilla on sekä niiden keskelle jäävä rauhallinen yhteispiha että omat erittäin suojaiset asuntokohtaiset pihakkeet. Pysäköinti sijoittuu kootusti alueen itälaitaan. Rakennusten maantasoon sijoittuva pysäköinti on haasteellista toteuttaa sekä kustannusten että paloteknisten syiden takia. Julkisivut ovat rauhallisia ja ehdotuksen yleisluonteeseen hyvin sopivia.

Esitetty ratkaisu on autismin kirjon asumisen näkökulmasta sopivalla tavalla pienimittakaavainen. Erillinen yhteistilat sisältävä rakennus mahdollistaa yhteisön toimintaan osallistumisen ilman minkäänlaista pakkoa. Samoin henkilökunnan tilat ja toiminnan rooli on sopivalla tavalla etäinen. Ratkaisuun sisältyy tarkkaan harkittua tilallista hierarkiaa alkaen yhteistiloista, yhteisestä piha-alueesta, asuntopariin johdattelevasta viherhuoneesta aina hyvin yksityisiin ja suojattuihin asuntoihin ja niihin liittyviin ulkotiloihin saakka. Ratkaisu mahdollistaa asukkaan vapaasti valitseman ja tilanteen mukaan vaihtuvat roolit; vaikkapa aktiivisen osallistumisen, sivusta tarkkailemisen tai syrjään vetäytymisen. Asuntojen pohjaratkaisu on toimiva ja selkeä. Asunnot ovat valoisia ja yhteys pihaan ja ympäristöön kauniisti jäsennelty. Joitakin ongelmia ratkaisuun sisältyy. Esimerkiksi asuntojen keittiövarustus on kovin vaatimaton. Erityinen puute on se ettei ratkaisuun sisälly mitään mainittavaa muunneltavuutta tai tilallista joustavuutta. Asunnot ovat myös keskenään lähes identtisiä.

Kokonaisuutena ehdotus on uutta ajattelutapaa edustava, perusratkaisuiltaan onnistunut ja monia innovatiivisia ratkaisuja sisältävä. Se on myös asumisen tunnelmaltaan raikas ja ihmisläheinen. Tuomariston käsityksen mukaan autismin kirjon henkilöiden asuntojen suunnittelussa ratkaisu on ainutlaatuinen. Se luo mahdollisuuksia yksilöllisyyttä korostavaan ja itsenäistä toimintaa tukevaan asumiseen. Toisaalta, suunnitelmaan liittyy myös haasteita. Pohdittavaksi jää, miten ratkaisua voisi kehittää muuntojoustavammaksi tai miten ympärivuorokautinen hoito on toteutettavissa. Ehdotuksen esittämä ratkaisu haastaa pohtimaan nykyisen palvelumallin toteuttamistapoja. Esimerkiksi asukkaiden ja henkilökunnan turvallisuus tai palvelun tuottamisen taloudellisuus herättää kysymyksiä. Toisaalta ehdotus samalla luo mahdollisuuksia kehittää palvelutuotannon ratkaisuja nykyistä asukaslähtöisemmiksi.

5. KILPAILUN TULOS

5.1 Kilpailun tulos

Tuomaristo arvioi kilpailuehdotukset kilpailuohjelmassa mainittujen tavoitteiden ja arvosteluperusteiden näkökulmasta. Ratkaisussa korostettiin ehdotuksen kokonaisvaltaista onnistumista ja toteutuskelpoisuutta sekä toimimista autismin kirjon henkilöiden arjen asumisen eri tilanteissa. Erityisesti arvostettiin innovatiivisia tilankäytön ja rakentamisen ratkaisuja sekä monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta.

Näillä perusteilla ehdotuksista kaksi arvioitiin selkeästi muita paremmiksi; ”Puusta pidemmälle” ja ”Piiri”. Molemmat ehdotukset ovat korkeatasoisia mutta samalla perusratkaisuiltaan täysin erilaisia suunnitelmia. ”Puusta pidemmälle” on kokonaisuutena erittäin ammattitaitoinen ja hallittu. Se erityinen ongelma on ratkaisun hienoinen laitosmaisuus ja yhteistiloissa tapahtuvan toiminnan vaihtoehdottomuus. ”Piiri” on innovatiivinen ja siihen sisältyy potentiaalia kehittää täysin uudenlainen autismin kirjon asukkaille tarkoitettu asumisen konsepti. Siihen sisältyy kuitenkin palveluntuotannon järjestämiseen ja eräisiin toiminnallisiin ratkaisuihin liittyviä haasteita.

Voittajasta päätettäessä ratkaisevaksi tekijäksi muodostui vastaus kysymykseen, halutaanko kilpailun tuloksena varmaotteista parannusta nykyiseen rakentamisen tapaan vai etsitäänkö kilpailulla laajempaa merkitystä omaavaa uudistusta autismin kirjon henkilöiden asumisen ratkaisuihin. Tällä perusteella kilpailun tuomaristo päätti yksimielisesti valita voittajaksi ehdotuksen nimimerkillä ’Piiri’. Lisäksi tuomaristo päätti yksimielisesti antaa kunniamaininnan ehdotukselle ’Puusta pidemmälle’.

5.2 Palkintolautakunnan suositukset

Palkintolautakunta suosittelee, että suunnittelua jatketaan yhdessä kilpailun voittaneen työryhmän kanssa. Tarvittaessa muista palkituista ehdotuksista voidaan käyttää ajatuksia, ideoita ja suunnitteluratkaisuja kaavoituksen ja jatkosuunnittelun apuna.

Voittanut ehdotus antaa hyvän pohjan ja suunnan kaavoitukselle ja jatkosuunnittelulle.

5.4 Arvostelupöytäkirjan allekirjoitus

Palkintolautakunta hyväksyi arvostelupöytäkirjan.

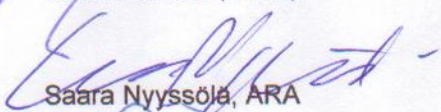
Kotkassa 04.03. 2013

Timo Laine, Kastek Oy, toimitusjohtaja, tuomariston puheenjohtaja

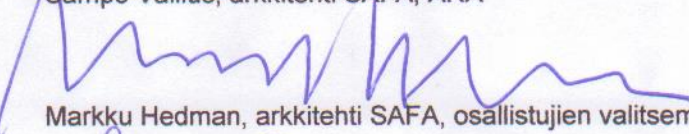
Martti Polvinen, ARA,

Saara Nyysölä, ARA

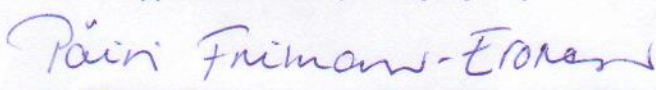
Sampo Vallius, arkkitehti SAFA, ARA

Markku Hedman, arkkitehti SAFA, osallistujien valitsema päätuomari

Anu Romppainen, sosiaalipalvelujen johtaja Carea

Päivi Friman-Eronen, asumispalvelujen suunnittelija, Carea

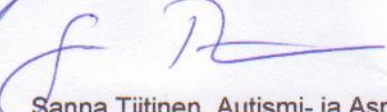
Milla Räsänen, Kotkan kaupunki

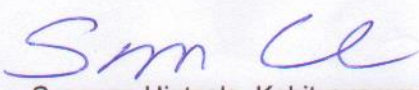
Leila Hietala, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA

Jarkko Puro, kaavoitusarkkitehti, arkkitehti, SAFA

Sanna Tiitinen, Autismi- ja Aspergerliitto ry, Kyllin hyvä tuettu elämä -projekti

Susanna Hintsala, Kehitysvammaliitto ry

Marja Kallio, RealCase Oy, kilpailun sihteeri

5.4 Nimikuorten avaus

Nimikuoret todettiin avaamattomiksi.

Palkintolautakunta avasi ehdotusten tekijöiden nimikuoret. Voittaneen ehdotuksen tekijöiksi osoittautuivat seuraavat henkilöt tai työryhmä:

1. palkinto

Piiri

Tekijät:

Ville Hara, arkkitehti SAFA
Anu Puustinen, arkkitehti SAFA
Freja Ståhlberg-Aalto, arkkitehti SAFA

Avustajat:

Piotr Gniewek, ark yo
Laura Nenonen, ark yo

Muut ehdotukset aakkosjärjestyksessä:

Kotikaupungissa

Tekijät:

Karin Krokfors, arkkitehti SAFA
Anne Lehtinen, arkkitehti SAFA
Matus Pajor, ark.yo
Heikki Myllyniemi, ark.yo
Emmi Järä, ark.yo
Maarit Njie, terapeutti
Jörgen Holm, LVI-insinööri, Oy PQR Consult Ab
Ari Kortemaa, insinööri, Sähkösuunnittelu Kortemaa Oy
Anders Westerlund, DI, Ingenjörbyrå Anders Westerlund Oy Ab

Otsopesä

Tekijät:

Kirsti Sivén & Asko Takala Arkkitehdit Oy
Kirsti Sivén
Asko Takala

Avustajat:

arkkitehti Milja Nykänen
arkkitehti Alex Torres

Asiantuntijat:

kuntoutuspsykologi Leena Alho-Näveri
rehtori Tiina Meriläinen/ Invalidiliiton Järvenpään kuntoutuskeskus

ohjaaja Tiia-Mari Luomakoski/ Aula-työkoti

Puusta Pidemmälle

Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisik Oy (tekijänoikeus)
Trevor Harris, professori, arkkitehti SAFA RIBA
Hennu Kjisik, professori, TKT, arkkitehti SAFA
Henna Kempainen, arkkitehti SAFA

Mallihuone:

Charlotte Nyholm, arkkitehti

Avustaja:

Annamari Löfgren, arkkitehti

Asiantuntijat:

Ira Verma, arkkitehti SAFA (autismin kirjo)/ Aalto yliopiston SOTERA-instituutti
Noora Herronen, DI (LVI/energiakysymykset)